

Pasvalio Petro Vileišio gimnazija

Greta Srėbaliūtė

Lietūs, panašūs į žmones

Yra dienų, kai atrodo, kad visas pasaulis persidažo pilkšva akvarele, tarsi dangus būtų pamiršęs ribą tarp savęs ir žemės. Tokiomis akimirkomis lietus tampa ne tik gamtos reiškiniu – jis tampa veidu, kuriame galima perskaityti žmonių istorijas, jų nuovargį, džiaugsmą, melancholiją. Juozas Erlickas yra pastebėjęs tą ypatingą panašumą – lietūs primena žmones. Ir kuo ilgiau į juos žiūriu, tuo labiau suprantu, kad vandens lašuose slypi ištisi charakteriai, kartais aiškiau atskleidžiantys tiesą nei žmogaus žvilgsnis. Kartais atrodo, kad lietus – tai minia nepažįstamųjų, einančių pro mus, kiekvienas su savo istorija, kurią jis neša iki žemės paviršiaus ir čia, mums nepastebint, palieka. Kiekvienas lašas krinta sava trajektorija, kaip ir kiekvienas žmogus eina savą kelią, kurio niekas kitas negali tiksliai pakartoti.

Kartais lietus prisėlina taip tyliai, kad jį išgirsti tik tada, kai pats sustoji. Tokie lietūs – kaip tie žmonės, kurie daug nekalba, bet jų buvimas skleidžia ramybę. Jie nieko nereikalauja, tiesiog yra – lyg lengvas dulksnos šydas virš rytinio miesto. Jie nepastebimi, bet ištis reikalingi. Tokie lietūs lyg geri, tylūs kaimynai, kurie praeina nekeldami triukšmo, tačiau palikdami ilgam išliekantį švelnumą. Galbūt būtent jie užpildo mūsų kasdienybę giliausiu supratimu.

O štai liūtytės – audringos, chaotiškos, laužančios medžių šakas – primena žmones, kurie į pasaulį ateina tarsi su misija. Jie nenurimsta, kol neišsako visko, kas spaudžia krūtinę. Jų balsas skamba per garsiai, jų jausmai bei emocijos trykšta be ribų, bet juk tokie žmonės supurto miegančius miestus, pažadina ilgai slopintus klausimus, kaip vasaros griaustinis, kuris iš pradžių baugina, bet galiausiai palieka dangų švaresnį.

Yra ir trumpų, netikėtų – lyg vienai akimircai iškritusių tam, kad primintų gyvenimo nepastovumą. Tokių žmonių būna mūsų gyvenimuose: jie ateina trumpai, tarsi tik užsuktų pasakyti vieną sakinį, tačiau palieka nepakartojamą pėdsaką. Jie yra kaip ant karšto asfalto iškart išgaravęs lašas – trumpalaikis, bet pažadinantis minties žybsnį, keičiantis visą dienos nuotaiką.

Ir vis dėlto gražiausia lietaus ir žmogaus paralelė slypi ne išorėje, o viduje. Kaip ir lietus, žmogus turi ciklus. Mes nuolat keičiamės. Kartais esame tiršti ir sunkūs, kupini nerimo kaip rudeniškos liūtytės, kartais lengvi, vos juntami, permatomi kaip rytinis rūkas. Kiekviena permaina – tai savotiška vidinė

audra ar atgaiva sielai, kūnui bei mintims. Keičiame kryptį, išplauname senuosius rūpesčius, nunešame tai, kas nuklota dulkėmis. Galbūt todėl lietaus žingsniai į niūrų gatvės grindinį taip dažnai primena žmogaus pulsą – nenuspėjamą, bet gyvą.

Lietus taip pat leidžia suvokti trapumą. Nors gali atrodyti tirštas ir nepajudinamas, kiekvienas lašas išnyksta akimirksniu vos palietęs paviršių. Ir vis dėlto iš tokių akimirkų susikuria upės, keičiami kraštovaizdžiai. Lygiai taip pat ir žmonių gyvenimai sudaryti iš šimtų mažų, iš pirmo žvilgsnio nereikšmingų momentų, kurie galiausiai tampa didžiausiais posūkiais. Vienas žodis, viena mintis, viena frazė ir staiga viduje prasideda permainų lietus.

Kartais, kai lietus barbena į langą, prisimenu, kad jis ateina ne veltui. Jis gali būti ramus kaip susitaikymas, įkyrus kaip neišspręsta problema ar švelnus kaip netikėtas prisiminimas. Tačiau kiekvienas jo lašas – gyvas judesys, tarsi žingsnis, kuriuo kažkas artėja, o kažkas tolsta. Lietus primena žmones ne savo kritimu, o tuo, kad kiekvienas lašas, kaip ir kiekviena širdis, gyvena tik tol, kol išdrįsta judėti. Sustojęs vanduo virsta pelke, kaip ir žmogus – prisiminimu. Galiausiai visi sugrįžtame ten, iš kur atėjome: į tą pačią begalinę tylą, iš kurios iškrinta lietus ir gimsta istorijos.

Todėl kitą kartą, kai lietus atsimuš į langą, neskubėsiu slėptis po skėčiu. Galbūt tai ne tik oras, gal tai kažkieno istorija, kuri akimirksniui persidengia su manąja. Gal tai priminimas, kad net paprasčiausias lašas slepia visą žmogaus pasaulį, kad visi mes, kažkur tarp žemės ir dangaus, esame to paties nerimastingo, jautraus, nepastovaus judėjimo dalis.

Juozas Erlickas

Lietūs, panašūs į žmones

Tie lietūs,— jie visai tokie kaip žmonės.

Ilgi, trumpi, maži ir dideli —

Geri jie būna, būna nemalonūs,

Kai persekioja nuošalią kely.

Jie būna susigūžę, išsigandę,

Kai slepiasi nuo vėjo debesų,

Pavargę būna — beldžiasi į langą —

Tik niekada nebūna jie sausi.

Jie lanko naktimis Mėnulio kiną,

O miega neilgai — visai trumpai,

Nes šokinėt nuo debesų tramplinių

Į ežerus jie mėgsta kaip vaikai,

Jie mėgsta su draugais linksmi paužti —

Nerūpestingai šoka ant asfalto,

Ir mėgsta rudeni tarytum Puškinas —

Klajoja po miškus ir jiems nešalta,

Po visą Lietuvą klajoja lietūs,

Kur laukiami, kur nekviesti svečiai —

O rudeni — lyg paukščiai į pietus jie

Greičiausių vėjų lekia traukiniais.

Ir grumiasi virš mūsų šlapios minios

Lyg Žmonės Palangoj, bet jų namai

Ne danguje yra, o vandenynuos —

Jie tik atostogauja ten — aukštai...